

> Retouradres 2500 GX Den Haag

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

**Directie Internationale
Zaken**

Afdeling Europa

Rijnstraat 8

Postbus 30945

2500 GX Den Haag

www.vrom.nl

Kenmerk

IZ/2009057817

Datum 29 oktober 2009
Betreft Inzet op territoriale Cohesie

Geachte Voorzitter,

Tijdens het Algemeen Overleg op 19 februari 2009 over de Kabinetsreactie op het groenboek territoriale cohesie heb ik u toegezegd dit najaar aan te geven hoe ik tegen de verdere uitwerking van het concept territoriale cohesie aankijk. In deze brief ga ik hierop in.

Territoriale cohesie betekent voor mij dat in Europa bij ontwikkeling van beleid rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van een gebied. Dit betekent dat Europees beleid gebiedsgericht wordt. Bij gebiedsontwikkeling kan dan een integrale gebiedskwaliteit voorop staan, in plaats van de stapeling van (Europese) sectorale normen. Ik vind het belangrijk dat bij de ontwikkeling en uitvoering van Europese beleid een integrale afweging wordt gemaakt, waarmee een duurzame gebiedsontwikkeling mogelijk wordt.

Ik zet daarom in op de volgende drie sporen:

- Op Europees niveau wordt bij de uitvoering van een Europese 'Impact Assessment' ook de territoriale 'impact' van het desbetreffende voorstel meegenomen;
- Daarnaast is het noodzakelijk dat bij de ontwikkeling van Europees beleid zowel op nationaal als op regionaal niveau meer territoriale 'impact assessments' worden uitgevoerd. Dit zorgt ervoor dat in lidstaten beter zicht is op de mogelijke ruimtelijke effecten van Europees beleid;
- Bij de ontwikkeling van Europees beleid wordt vaker gekozen voor kaderstellend beleid, beleid dat gericht is op aanpak van de bron of beleid dat meer ruimte geeft voor invulling op regionaal/lokaal niveau.

Wat mij betreft is dit de wijze waarop territoriale cohesie verder uitgewerkt wordt.

Deze acties maken deel uit van mijn programma vernieuwing instrumentarium ruimtelijke ontwikkeling en milieu, waarover ik u op 24 april jl. heb geïnformeerd. Daarbij heb ik aangegeven dat ik gemotiveerd ben om daar waar nodig en mogelijk te investeren in het versnellen van procedures, het vereenvoudigen van regelgeving, het bevorderen van deskundigheid en het verbeteren van het

besluitvormingsproces van projecten in combinatie met het realiseren van kwaliteit, duurzaamheid en het behoud van rechtsbescherming. Een belangrijke voorwaarde daarbij is investeren in de voorkant van een ontwikkelingsproces. De Europese dimensie speelt daarbij een belangrijke rol, Europese milieuregelgeving is een belangrijke factor bij gebiedsontwikkeling in Nederland. Ik ben voorstander van een krachtig en duidelijk milieubeleid. Aan de eisen die milieuwetgeving stelt mag niet getornd worden. Dat neemt niet weg dat de implementatie van EU sectoraal beleid, waaronder milieuregelgeving, verbeterd kan worden. Hiervoor zou in Europa meer rekening moeten worden gehouden met de specifieke omstandigheden van een lidstaat. Dit maakt een betere integrale en gebiedsgerichte aanpak in lidstaten mogelijk.

Hoogachtend,
de minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

dr. Jacqueline Cramer

Directie Internationale
Zaken
Afdeling Europa

Datum
29 oktober 2009

Kenmerk
IZ/2009057817